

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เป็นการศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีส่วนสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในชุมชน การมีส่วนร่วมและศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีความชัดเจนต่อการวิเคราะห์มากที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี ตัวแทนชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนตำบลปัดวี ตัวแทนผู้นำชุมชนของหมู่บ้านในชุมชนตำบลปัดวี บุคคลจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 26 คน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี ได้แก่ ประธานศูนย์วิสาหกิจคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม จำนวน 7 กลุ่ม กลุ่มละ 1 คน รวม 8 คน
 - 1.2 ชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนตำบลปัดวี จำนวน 12 หมู่บ้าน เลือกเฉพาะหมู่บ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี จำนวน 8 คน
 - 1.3 ผู้นำชุมชนของหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน เลือกเฉพาะหมู่บ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี จำนวน 8 คน
 - 1.4 บุคคลจากหน่วยงานภายนอก เลือกเฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี จำนวน 2 คน อาทิ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สังกัด

สำนักงานเกษตร อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี และเจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลปัดวี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

2. ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เลือกเฉพาะบุคคลที่สำคัญในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี ได้แก่

2.1 นายรัฐไท พงษ์ศักดิ์ ตำแหน่งประธานศูนย์วิสาหกิจชุมชนเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี

2.2 นายกัมปนาท พรมนา ตำแหน่งประธานสภาเทศบาลปัดวี ซึ่งเป็นชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนตำบลปัดวี

2.3 นายประมวล สุขสมพร ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลปัดวี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

2.4 นายอรรณพ พงศ์ศักดิ์ ตำแหน่งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลปัดวี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

2.5 นางสาวศรีสุดา พรหมพิมพ์ ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ซึ่งทั้งหมดผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดีและเต็มใจที่จะให้ข้อมูลจากการเป็นผู้ที่มีบทบาทและความเกี่ยวข้องในวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวี

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ซึ่งเป็นแนวแบบสอบถามปลายเปิดในการศึกษาศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และทำการศึกษาริบททางกายภาพของชุมชนตำบลปัดวี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน โดยเข้าไปสังเกต/บันทึกความสำเร็จ หรือปัจจัยเงื่อนไข/อุปสรรค จึงอาศัยเครื่องมือในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) และการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เอกสารประกอบการประชุม สถิติต่าง ๆ ฯลฯ และข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น และแนวประเด็นการสัมภาษณ์ (Interview Guide)

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) ฯลฯ เป็นการสนทนาซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีส่วนสนับสนุน การมีส่วนร่วม การปรับตัว และศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์นี้จะช่วยอธิบายสิ่งที่พบเห็นหรือสังเกตให้เข้าใจยิ่งขึ้น สำหรับการสัมภาษณ์จำเป็นต้องมีโครงสร้างคำถาม เพื่อควบคุมทิศทางเนื้อหาของการวิจัย

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัวที่มีต่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในเรื่องศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน การแก้ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาคือไป

โดยแนวประเด็นการสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาเตรียมไว้จะเป็นคำถามปลายเปิด และใช้แนวประเด็นการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) เหมือนกันทั้งหมด สามารถแยกประเด็นได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 สถานภาพ
- 1.4 ศาสนา
- 1.5 ระดับการศึกษา
- 1.6 อาชีพหลัก
- 1.7 ภูมิลำเนาเดิม
- 1.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- 1.9 สถานภาพตำแหน่งทางสังคม

2. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

- 2.1 ลักษณะทางกายภาพ
- 2.2 การศึกษา
- 2.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจ
- 2.4 จำนวนพื้นที่ทั้งหมด (ที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก)

2.5 ระบบสาธารณูปโภค

2.6 องค์กร/ความสัมพันธ์ทางสังคม

2.7 ความเชื่อ/ ศาสนา

2.8 สังคมวัฒนธรรม

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบที่มีส่วนสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในชุมชน

1. ตำแหน่ง

2. ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในชุมชน

3. ความเป็นมาของชุมชน

4. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

5. ความต้องการร่วมที่เหมือนกันในชุมชน

6. เหตุการณ์กิจกรรม

7. การแสดงถึงความเอื้ออาทรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

8. ความเป็นกลุ่มกลมเกลียวเข้มแข็งในชุมชน ที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

1. ชุมชนให้การยอมรับและสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในชุมชน

2. มีส่วนในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. เครือข่ายการท่องเที่ยวอื่น ๆ มีส่วนช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว

4. มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

5. เด็กและผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

6. ชุมชนร่วมกันรักษาทรัพยากรในพื้นที่

7. ชุมชนปรับตัวได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

8. การประสานความร่วมมือกับกลุ่มกิจกรรมท่องเที่ยวอื่น ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้อง

เพื่อสร้างระบบตลาดให้เข้มแข็ง

ส่วนที่ 4 ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

1. ศักยภาพด้านความรู้ วิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.1 นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.2 ทรัพยากรภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

1.3 จุดเด่นของชุมชนที่สามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

1.4 บทบาทของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. ศักยภาพด้านการจัดการงบประมาณ
 - 2.1 แหล่งสนับสนุนทางด้านงบประมาณเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 2.2 การจัดสรรงบประมาณในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน
 - 2.3 การกระจายผลประโยชน์และการจัดสรรรายได้สู่ชุมชน
3. ศักยภาพด้านการจัดการผลผลิต
 - 3.1 ตลาดรองรับผลผลิตที่ได้มาตรฐาน
 - 3.2 การกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภคโดยตรง
 - 3.3 การแปรรูปและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่
4. ศักยภาพด้านการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน
 - 4.1 การสร้างเครือข่ายของการท่องเที่ยว
 - 4.2 การกำหนดแนวทาง/รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน
 - 4.3 การให้ความรู้/ข่าวสาร/เอกสาร พื้นฐานทางด้านจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
5. ศักยภาพด้านการจัดกิจกรรมเชิงเกษตร
 - 5.1 กิจกรรมที่ดำเนินการในชุมชน
 - 5.2 ความถี่ในการทำกิจกรรมในชุมชน
 - 5.3 สถานที่ที่ดำเนินการกิจกรรมในชุมชน
 - 5.4 แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ปัญหา การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และสังเกตจากการจัดประชุมชนในชุมชน ในประเด็นการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และแนวทางแก้ไขปัญหที่อาจมีขึ้น นอกจากนี้จะใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมที่พิจารณาจากพฤติกรรมภายนอกของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อสุขภาพบ้านปัว วิถีพฤติกรรมกลุ่ม การสังเกตสภาพแวดล้อมของชุมชน และสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการก่อนดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทางด้านวิชาการต่าง ๆ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ บทความต่าง ๆ วารสาร ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสม

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านป่าวิ ตัวแทนชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนตำบลป่าวิ ตัวแทนผู้นำชุมชนของหมู่บ้านตำบลป่าวิ บุคคลจาก หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีรวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์การวิจัยและกระบวนการวิจัย

2.2 ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัว และหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลภายนอกสถานที่ จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

2.3.1 ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์เรื่องยินยอมให้ บันทึกเสียงการสนทนา และเผยแพร่ข้อมูลในงานวิจัย

2.3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรเพื่อสุขภาพบ้านป่าวิ ได้แก่ ประธานศูนย์ คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม จำนวน 8 คน ชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนตำบลป่าวิ จำนวน 8 คน ผู้นำชุมชนของหมู่บ้านตำบลป่าวิ จำนวน 8 คน และบุคคลจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน (โดยทั้งหมดที่เลือก เลือกเฉพาะผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านป่าวิ ซึ่งไม่ได้ดำเนินการภายในวันเดียวครบ เพราะข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ จะนัดพบเพื่อสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นหลัก) โดยการวิจัยในครั้งนี้จะทำการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องตามเนื้อหาวัตถุประสงค์ที่ได้ กำหนดไว้

2.3.3 บันทึกการสนทนาในกระดาษหรือเครื่องบันทึกเสียง

2.3.4 ก่อนจบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยจะมีการกล่าวสรุป สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนาคร่าว ๆ เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ก็จะกล่าวขอบคุณ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

2.3.5 หลังการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ ออกเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษร

2.3.6 จัดเนื้อหาที่ถอดความ ได้ให้เป็นหมวดหมู่ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูล

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลให้เป็นไปตามเทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) คือ นำผลวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้งสามด้าน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวิ ผู้นำชุมชนของหมู่บ้านตำบลปัดวิ บุคคลจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ซึ่งตัวข้อมูลที่ได้รับมาจากสามทางนั้นจะต้องยืนยันกันและสอดคล้องตามเนื้อหา โดยนัดพบจัดกลุ่มสนทนาตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหลัก เพื่อร่วมหาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนต่อไป

ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับความจริงและการตีความของผู้วิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการวิจัยที่แสดงถึงความน่าเชื่อถือของการวิจัย ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้ (Credibility) หมายถึง ความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัยมีการให้ผู้ให้ข้อมูล ตรวจสอบขั้นตอนของการวิจัย โดยการสอบถามกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลในแต่ละประเด็นว่าความคิดเห็นมีความถูกต้องกับข้อมูลเบื้องต้นหรือไม่

1.2 ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์

1.3 ภายหลังการสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และตรวจสอบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2. ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Method) ในการทำการวิจัยอย่างมีขั้นตอนประกอบกับการนำเสนอข้อมูลที่ละเอียด ครบถ้วน และครอบคลุม มีการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

3. การยืนยันผลการวิจัย (Confirm Ability) เป็นการยืนยันผลที่ได้จากข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 การบันทึกเทปขณะสัมภาษณ์

3.2 การจดบันทึกรายละเอียดข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล

3.3 การถอดเทปแบบคำต่อคำ

3.4 การอ้างคำพูดของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญในการเสนอผลงานวิจัย

4. การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) งานวิจัยนี้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทั้งสี่ด้าน ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัดวิ ชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนตำบลปัดวิ

ผู้นำชุมชนของหมู่บ้านในชุมชนตำบลปัว และบุคคลจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมาจากสามทาง ซึ่งตัวข้อมูลนั้นก็จะยืนยันกันไปตามเนื้อหาที่ได้ทำการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ที่ทำการศึกษาในเรื่อง บริบททางกายภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนเพื่อสุขภาพบ้านปัว ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจัดประเด็นย่อย มารวบรวมเป็นเรื่อง เดียวหรือกลุ่มเรื่องเดียวกัน ซึ่งเรียกว่า การสรุปประเด็นหลัก (Theme) เขียนอธิบายประเด็นให้เป็น ความเรียง ให้มีความต่อเนื่องและกลมกลืนที่ได้สัมภาษณ์ แล้วนำผลการจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วจึงเขียนสรุปผลการวิจัย อธิบายผล ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่ศึกษา พร้อมทั้งหาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี